

ZÁPISNICA

Účel: zasadnutie Stálej medzirezortnej komisie Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky (ďalej len „MDV SR“) a Ministerstva obrany Slovenskej republiky (ďalej len „MO SR“, spolu ďalej len „komisia“)

Miesto konania: MDV SR, Bratislava

Dátum, čas: 22. 01. 2019, 10:00-14:30 h

Zúčastnení: Mário Németh, predseda SMK
Lubomír Žák, podpredseda SMK
Blažej Zaujec, člen SMK
Ján Breja, člen SMK (*)
Michal Hýsek, člen SMK
Lubomír Svoboda, člen SMK
Zdenek Baška, člen SMK
Adolf Uličný, člen SMK

komisia uznášaniaschopná

(*) člen SMK Ján Breja prítomný do 13:50 h z dôvodu pracovných povinností

Prizvaní odborníci:

Lukáš Soha (LPS SR, š.p.)
Lenka Bennárová (LPS SR, š.p.)
Ján Marko (LPS SR, š.p.)
Ján Sokol (DÚ)
Tomáš Schóber (VzS OS SR)
Marek Pastel'ak (VzS OS SR)
Michal Kolařík (MO SR)

Priebeh zasadnutia komisie:**1.) Program**

- Prívetie a úvod
- Návrh vo veci zriadenia časti vzdušného priestoru s dočasným alebo trvalým zákazom alebo obmedzením vykonávania letov civilných lietadiel v hraniciach TMA 4 Sliač mimo prevádzkových hodín APP Sliač (zriadenie priestoru LZR225D) a stanovenia postupu na zmeny štruktúr vzdušného priestoru – materiál SMK/2019/1
- Návrh vo veci zmeny uznesenia SMK č. U-PR/2018/5 – materiál SMK/2019/2
- Plán zasadnutí SMK na rok 2019
- Iné
- Záver

Členovia SMK Blažej Zaujec a Ján Breja požiadali v zmysle rokovacieho poriadku o zaradenie materiálu „Návrh na zriadenie AMC spravovaného vzdušného priestoru vo vertikálnych a horizontálnych hraniciach TMA 4 Sliač mimo prevádzkových hodín APP Sliač – LZTRA225D (prechodne vyhradený vzdušný priestor)“ do programu zasadnutia komisie, nakoľko zaradenie tohto materiálu štandardným postupom nebolo schválené z dôvodu nedodržania lehoty na zaslanie

materiálu tajomníkovi komisie najmenej 7 pracovných dní vopred. Hlasovanie o zaradení materiálu na zasadnutie komisie: za 4x, proti 0, zdržali sa 4x. Materiál bol zaradený na zasadnutie komisie pod č. SMK/2019/3 a bol prerokovaný súbežne s materiálom SMK/2019/1, nakoľko ide o podobné návrhy na riešenie rovnakej otázky.

2.) Materiál SMK/2019/1 - Návrh vo veci zriadenia časti vzdušného priestoru s dočasným alebo trvalým zákazom alebo obmedzením vykonávania letov civilných lietadiel v hraniciach TMA 4 Sliač mimo prevádzkových hodín APP Sliač (zriadenie priestoru LZR225D) a stanovenia postupu na zmeny štruktúr vzdušného priestoru

Materiál prezentovaný predkladateľom (MO SR) podľa predkladacej správy a prezentáciou. Materiál nadväzuje na uznesenie SMK č. U/2018/4 z 15. 03. 2018 a reflektuje žiadosť predsedu SMK zo zasadnutia SMK dňa 22. 10. 2018 na iné riešenie situácie v TMA 4 Sliač mimo prevádzkových hodín APP Sliač, ako bolo prijaté uvedeným uznesením. Dôvodom na zriadenie navrhovanej štruktúry vzdušného priestoru (vo vertikálnych hraniciach 8 000 ft AMSL až FL 125) je umožnenie výcviku a aktivít vojenského letectva na Letisku Sliač s dôrazom na zabezpečenie činnosti pohotovostných lietadiel a ich bezpečnej separácie od ostatných užívateľov vzdušného priestoru SR (úlohy vyplývajúce zo zákona č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách). Od 29. 03. 2018 je v zmysle vyššie uvedeného uznesenia dočasne zriadená štruktúra vzdušného priestoru so zákazom letov civilných lietadiel prostredníctvom správy NOTAM, ktorá bola následne už 3x predĺžovaná a platí do 31. 03. 2019. Nakoľko správu NOTAM nie je žiadúce predĺžiť v rovnakom znení štvrtýkrát, v prípade neprijatia trvalého riešenia nebude podľa predkladateľa vykonávanie vyššie uvedených činností po 01. 04. 2019 možné. Súčasťou predloženého materiálu bola aj analýza rizík, podľa ktorej nedôjde k zvýšeniu rizík.

Vzhľadom na rozhodnutie predsedu SMK o spojení prerokovania s materiálom SMK/2019/3 (viď nižšie), ktorý navrhuje odlišné riešenie rovnakého problému, bol následne prezentovaný predkladateľmi (LPS SR, š.p. a DÚ) materiál SMK/2019/3. Ten navrhuje v daných vertikálnych a horizontálnych hraniciach TMA 4 Sliač zriadiť AMC spravovaný vzdušný priestor LZTRA225D (prechodne vyhradený vzdušný priestor). Hlavným rozdielom tohto návrhu je, že pokiaľ nebude správami AUP/UUP ozbrojenými silami požiadané a vzájomnou dohodou medzi civilnými a vojenskými zložkami riadenia odsúhlasené vyhradenie tohto priestoru pre výhradnú činnosť vojenských lietadiel, bude možné cez tento priestor plánovať a realizovať aj civilné lety (CDR trate). Predkladatelia návrhu argumentovali, že využitie priestoru vojenským letectvom je veľmi malé a návrh MO SR spôsobuje problémy civilnej prevádzke, ktorá musí byť odklonená mimo tohto priestoru s potenciálnymi rizikami a finančnými stratami v civilnej prevádzke (problémy vyššej letovej hladiny u nepretlakovaných lietadiel, možnosť tvorby námrazy, časové straty u realizovaných letov, únik príjmov pre LPS SR, š.p.).

MO SR argumentovalo, že už v súčasnosti sa 10 mesiacov v danom priestore nevykonávajú žiadne civilné lety (na základe dočasného riešenia publikovaného správou NOTAM), a že neschválením ich návrhu nebude možné zabezpečovať úlohy vojenského letectva vyplývajúce zo zákona č. 321/2002 Z. z. Ďalej nebude zabezpečené odovzdávanie inštrukcií posádkam napr. pri zakročovaní proti lietadlám (odovzdanie údajov potrebných pre ďalšie klesanie na letisko pristátia). Hlavným problémom je nemožnosť podrobného plánovania niektorých činností vojenského letectva deň vopred (správa AUP) a prípadné neschválenie požiadavky na vyhradenie vzdušného priestoru zo strany LPS SR, š.p. Ešte väčšie riziko vidia v letných mesiacoch z dôvodu hustejšej civilnej prevádzky a v súvislosti s postupným rastom civilnej leteckej prevádzky. Namietlo aj skutočnosť, že predložený materiál neobsahuje analýzu rizík a bol predložený neskoro, takže nebolo možné sa s ním dôkladne oboznámiť.

LPS SR, š.p. a DÚ argumentovali, že v rokoch 2013-2017 už fungoval priestor TRA bez väčších problémov. Navyše vyhradený priestor sa po redizajne vzdušného priestoru nad Letiskom Sliač rozšíril v horizontálnej rovine a zároveň sa zmenšil vo vertikálnej rovine, čo si podľa MO SR

vyžiadala bezpečnosť priletových a odletových tratí na/z Letiska Sliač. Zároveň garantovali, že aj v budúcnosti sa vždy nájde riešenie vhodné pre obe strany vzájomnou komunikáciou medzi civilnými a vojenskými zložkami riadenia.

Vzhľadom na neochotu prijať ani jeden z návrhov v jeho pôvodnej podobe súhlasilo MO SR ako s jedným z možných riešení aj s vytvorením AMC spravovaného vzdušného priestoru LZTRA225D s úpravou tratí a s podmienkou, že budú vopred spracované a oboma stranami odsúhlasené podrobné postupy na jeho využívanie tak, aby mohli byť plnené úlohy vojenského letectva vyplývajúce im zo zákona. MO SR súhlasilo v uvedenom prípade za podmienky, že APP Sliač bude podľa prevádzkovej situácie rozhodovať kedy a za akých podmienok bude umožnený prelet GAT. Akceptované budú dve možnosti vyhradenia priestoru: správami AUP/UUP a ad-hoc koordináciou medzi OS SR a LPS SR, š.p. LPS SR, š.p. deklarovali, že prelet bude umožnený iba civilným lietadlám s podaným FPL a na základe dohody s vojenskými zložkami a v prípade operatívnej činnosti vojenského letectva v oblasti nebude problém s operatívnym vektorovaním civilnej prevádzky (zmena výšky, odchýlenie sa od letovej trate a pod.).

Konsenzom členov SMK bolo dohodnuté, že odborníci MO SR a LPS SR, š.p. vypracujú spoločne postupy na využívanie AMC spravovaného vzdušného priestoru LZTRA225D v termíne do 15. 02. 2019 a následne predložia na najbližšie zasadnutie SMK (plán do konca februára 2019) spoločný návrh na zriadenie štruktúry vzdušného priestoru, o ktorom bude možné rozhodnúť. Z tohto dôvodu bolo k materiálom SMK/2019/1 a SMK/2019/3 rokovanie prerušené a hlasovanie sa presúva na nasledujúce zasadnutie SMK.

3.) Materiál SMK/2019/2 - Návrh vo veci zmeny uznesenia SMK č. U-PR/2018/5

Materiál prezentovaný podľa predkladacej správy. Predkladateľ uviedol, že uplatňovaním priority č. 1 pre civilné lety s podaným FPL aj pre Free Route Airspace bude obmedzované alebo znemožnené vykonávanie výcviku vojenského letectva podľa zákona č. 319/2002 Z. z. o obrane SR, týka sa to najmä priestoru LZTRA07Y, ktorý ako jediný siaha až po FL660, a taktiež priestorov LZR131A a LZR131B, nakoľko s predpokladaným nárastom civilnej prevádzky možno očakávať častejšie využívanie tejto priority. Má za to, že „Zásady spravovania vzdušného priestoru SR“ dávajú v dostatočnej miere nástroje na vyjednávanie a pridelovanie vzdušného priestoru SR a uplatňovanie priority č. 1 stavia civilné zložky riadenia letov do výhodnejšej pozície. Žiadal preto v uznesení č. U-PR/2018/5 zo dňa 22. 01. 2019 zrušiť bod „b“. Ďalej odporúča navrhnúť taký spôsob využívania uvedených štruktúr, ktorý umožní OS SR plnenie úloh, stanovených v zákone o ozbrojených silách č. 321/2002 Z. z. konkrétne v § 2 odsek 1, § 4 odsek 1, ale najmä ustanovenia § 4a, § 4b, § 4c a § 4d.

LPS SR, š.p. uviedli, že priorita č. 1 nie je zneužívaná na direktívne uprednostňovanie civilných letov pred vojenskou činnosťou a že v prípade FRA ide len o pokračovanie stavu, ktorý platí dlhodobo v prípade štandardných letových tratí. Taktiež argumentovali, že vojenské letectvo si často vyhradí priestor, ale následne ho nevyužíva, čím nie je možné cez tento priestor plánovať civilné lety. Zavedením FRA sa nemení systém poskytovania služieb ATS, mení sa len systém plánovania letov, preto nevidia dôvod na zmenu doposiaľ platných pravidiel.

Obe strany sa zhodli, že je potrebné vypracovať podrobné postupy na spoločné využívanie predmetných vzdušných priestorov, rozpor nastal však v tom, že zatiaľ čo MO SR trvalo najprv na zrušení priority č. 1 a následne na dohodnutí spoločných postupov, LPS SR, š.p. spolu s DÚ navrhovali najprv vypracovanie a odsúhlasenie spoločných postupov a až následne prípadné zrušenie priority č. 1, ak to bude potrebné.

V tejto otázke nedošlo k zhode ani kompromisnému návrhu. Vzhľadom na pracovné povinnosti člena SMK Jána Breju došlo počas diskusie k tomuto bodu k zníženiu počtu prítomných členov komisie na 7, komisia však bola naďalej uznášaniaschopná. Predkladateľ materiálu požiadal o hlasovanie ním predloženého návrhu uznesenia č. U/2019/2. Výsledky hlasovania: za 4x, proti 3x, zdržali sa 0. **Materiál bol schválený a bolo prijaté uznesenie č. U/2019/1** (zmena čísla uznesenia

z dôvodu presunutia materiálov SMK/2019/1 a SMK/2019/3 na nasledujúce zasadnutie SMK). Zástupcovia MDV SR, ktoré má vykonať schválené uznesenie, však poukázali na nevykonateľnosť prijatého uznesenia, nakoľko má rušiť úlohu, ktorá mala byť splnená do 31. 12. 2018.

4.) Materiál SMK/2019/3 - Návrh na zriadenie AMC spravovaného vzdušného priestoru vo vertikálnych a horizontálnych hraniciach TMA 4 Sliach mimo prevádzkových hodín APP Sliach – LZTRA225D (prechodne vyhradený vzdušný priestor)

Materiál bol prezentovaný a prediskutovaný súbežne s materiálom SMK/2019/1 – vid' bod č. 2 zápisnice.

5.) Plán zasadnutí SMK na rok 2019

MO SR predložilo návrh plánu zasadnutí SMK v roku 2019 (okrem zasadnutia plánovaného na február 2019, vid' bod 2 zápisnice) – v 15., 25. a 41. kalendárnom týždni (mesiace apríl, jún, október 2019). K predloženému návrhu bola vyjadrená všeobecná podpora, presné termíny budú operatívne skonzultované.

6.) Iné

V úvode zasadnutia predseda SMK informoval o prebiehajúcich procesoch riešenia štruktúry vzdušného priestoru na hranici s Ukrajinou, ktoré by mali umožniť vykonávanie pravidelnej obchodnej leteckej dopravy na letisko Užhorod. Členovia SMK vyjadrili ochotu venovať sa tejto téme okrajovo na záver zasadnutia, ak to bude z časového hľadiska možné, k čomu napokon nedošlo.

Záver z rokovania:

Záver z rokovania sú uvedené v jednotlivých uzneseniach.

Bratislava dňa 04. 03. 2019

Mário Németh
generálny riaditeľ sekcie civilného letectva
predseda Stálej medzirezortnej komisie

Príloha: Prezenčná listina